

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою

Освітні, педагогічні науки
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробники:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки вищої школи

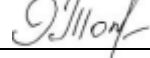
Рецензенти:

Саяпіна С.А. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету
гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Курінна С.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри
дошкільної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2; самостійної роботи студента – 6	Лекції	
	10 год.	10 год.
	Практичні	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	90 год.
Вид контролю: 1-й семестр – іспит		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» є розширення наукового і загальнокультурного світогляду здобувачів освіти, здатних забезпечувати інтеграцію національної системи освіти у світовий європейський простір. Опанування курсом буде сприяти: зростанню професійної ерудиції та компетентності майбутнього викладача-науковця; збагаченню педагогічних поглядів здобувачів вищої освіти; формування активної креативної особистості, здатної на основі співставлення закономірностей і тенденцій розвитку національної системи освіти із зарубіжними аналогами спрямовувати і коректувати її розвиток за допомогою рекомендацій, що розробляються для органів управління системи освіти.

МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка»

Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 1. Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду, сформованих знань із філософії наукової діяльності та соціокультурних проблем.</p> <p>ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Готовність до створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.</p> <p>ЗК 8. Здатність до володіння культурою наукового дослідження в галузі освіти; використання у</p>	<p>ПРН 4. Добирати методи науково-дослідної діяльності, методи генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраних та суміжних галузях; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень.</p> <p>ПРН 6. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку, оцінювати власні потенційні можливості, реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.</p> <p>ПРН 7. Користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати</p>	<p>Поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <p>- словесні методи: лекція (проблемна, лекція-дискусія, лекція-консультація, круглий стіл, лекція-провокація, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, диспут, дискусія, дебати;</p> <p>- наочні методи: спостереження, демонстрація, ілюстрація;</p> <p>- практичні методи: обробка науково-педагогічної інформації, тезування, рецензування, анотування (робота із друкованими та</p>	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, тестовий контроль, взаємоконтроль (взаємо-оцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання) оцінювання самостійної роботи (повідомлення, доповідь, мультимедійна презентація, проєкт), іспит.</p>

<p>дослідженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>СК 2. Готовність здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду і глибокого проникнення в суть педагогічних явищ і процесів із залученням широкого кола наукових джерел.</p> <p>СК 3. Здатність інтерпретувати результати педагогічного дослідження, оцінювати межі їх застосування, можливі ризики впровадження в освітньому й соціокультурному середовищі, розробляти напрями подальших досліджень.</p> <p>СК 4. Здатність цілісно розуміти історію і теорію педагогіки, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику й окреслювати перспективи розвитку.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі освіти.</p> <p>СК 7. Володіння системою</p>	<p>необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічному процесі з метою створення умов для ефективної мотивації до навчання студентів (учнів).</p> <p>ПРН 10. Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.</p> <p>ПРН 11. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки.</p>	<p>електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування);</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування, рецензування); - відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані; - активні методи навчання: метод проектів, кейс метод, мозкова атака, снігова куля, створення ментальних карт; - інтерактивні методи навчання: технології фасилітативного навчання, методи активізації творчої діяльності. 	
--	--	---	--

<p>педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань навчання і виховання.</p> <p>СК 11. Здатність виділяти актуальні проблеми розвитку педагогіки та сучасної системи освіти, аналізувати та пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення науковому товариству.</p>	<p>ПРН 13. Здійснювати критичний аналіз сучасної системи освіти; створювати умови конструктивної взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу.</p>		
---	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усь ого	зокрема				Усь ого	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 2. Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтегрування	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 3. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освіти в різних країнах	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 4. Регіональні особливості розвитку системи освіти в різних країнах	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 5. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	12	-	2	-	10	12	-	2	-	10
Тема 6. Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	12	-	2	-	10	12	-	2	-	10
Тема 7. Вища освіта в зарубіжних країнах (США, Канада, Англія, Німеччина, Франція, Польща, Японія, Китай)	38	-	8	-	30	38	-	8	-	30
Тема 8. Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти у зарубіжних країнах	12	-	2	-	10	12	-	2	-	10
Тема 9. Підходи до підвищення ефективності навчання у зарубіжних країнах	4	2	2	-	-	4	2	2	-	-
Тема 10. Диференціація і стандартизація освіти у зарубіжних країнах	2	-	2	-	-	2	-	2	-	-
Тема 11. Альтернативні заклади освіти на Заході в ХХ - на початку ХХІ ст.	32	-	2	-	30	32	-	2	-	30
Усього годин	120	10	20	-	90	120	10	20	-	90

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Тема лекційного заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Порівняльна педагогіка як наука	2	2
2.	Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтегрування	2	2
3.	Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освіти в різних країнах	2	2
4.	Регіональні особливості розвитку системи освіти в різних країнах	2	2
5.	Підходи до підвищення ефективності навчання у зарубіжних країнах	2	2
	Разом	10	10

4.2. Теми практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	2	2
2.	Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	2	2
3.	Вища освіта в зарубіжних країнах (США, Канада, Англія, Німеччина, Франція, Польща, Японія, Китай)	8	8
4.	Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти у зарубіжних країнах	2	2
5.	Підходи до підвищення ефективності навчання у зарубіжних країнах	2	2
6.	Диференціація і стандартизація освіти у зарубіжних країнах	2	2
7.	Альтернативні заклади освіти на Заході в ХХ - на початку ХХІ ст.	2	2
	Разом	20	20

4.3. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	10	10
2.	Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	10	10

3.	Вища освіта в зарубіжних країнах (США, Канада, Англія, Німеччина, Франція, Польща, Японія, Китай)	30	30
4.	Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти у зарубіжних країнах	10	10
5.	Альтернативні заклади освіти на Заході в ХХ - на початку ХХІ ст.	30	30
	Разом	90	90

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для іспитів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), тестового контролю, усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, реферат, есе, науковий проект, творча робота, мультимедійна презентація), семестровий іспит.

7. Рекомендована література

Основна

1. Будник О. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2290.pdf>
2. Компаративна педагогіка вищої школи. Електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/педагогіка. Полтава, 2019. URL: <http://surl.li/acspb>
3. Сбруєва А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2021. 319с.
URL: http://repository.spu.sumy.ua/bitstream/123456789/10917/1/Comparative_High

[er Education Handbook 2021n.pdf](#)

4. Смолюк І., Смолюк С. Порівняльна педагогіка: навчально-методичний посібник. Луцьк : ФОП Покора І.О. 2019. 238 с.

Додаткова

1. Кухта М., Ваколя З. Порівняльна педагогіка: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 17 с. URL: <http://surl.li/acspw>
2. Локшина О. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. Український педагогічний журнал. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_2_3.
3. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український педагогічний журнал, 2019 № 3. С. 21–30. URL: <http://uej.undip.org.ua/upload/iblock/c76/c7686993>
4. Мельник Н. Переклад англomовної педагогічної термінології у компаративних дослідженнях. Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів і сектору безпеки: Матер. III Міжн. наук.–практ. конф. Київ, 2019. С. 102–105.
5. Павленко В. Компаративна педагогіка: Посібник–практикум. Житомир, 2019. 60 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/30382/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
6. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив, Київ. URL: https://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua> Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>
2. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
3. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО. URL: <http://www.ibe.unesco.org/countries/countrydossiers.htm>.
4. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES. URL: <http://www.cepes.ro>.
5. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів (European University Association,). URL: <http://www.eua.be>.
6. Інформація про системи освіти країн – членів ЄС на сайті інформаційної мережі EURYDICE URL: <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/eurydice/EuryCountry>.
7. Інформаційний сайт Світової ради товариств порівняльної педагогіки World Council of Comparative Education Societies. URL: <https://wcces-online.org/>
8. Інформаційний сайт Інституту педагогіки НАПН України. Відділ

- порівняльної педагогіки. URL:
<http://undip.org.ua/structure/research%20units/>
9. . Інформаційний сайт Higher Education Special Interest Group URL:
<https://www.higheredsig.org/higher-education-institutes>
10. Інформаційний сайт Comparative and International Education Society (CIES). URL: <https://www.cies.us/>

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Порівняльна педагогіка»
<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2114>